

Krav til påslipp av oljeholdig avløpsvann til kommunalt spillvannsnett i Bærum.

1. Krav om installering av oljeutskilleranlegg

Virksomheter som tilfører avløpsvann til kommunens ledningsnett hvor det er risiko for påslipp av mer enn 50 mg/l bensin, mineralolje eller andre mineralholdige produkter skal ha oljeutskilleranlegg.

Ved påslipp av oljeholdig avløpsvann til kommunalt nett skal avløpsvannet passere et oljeutskilleranlegg bestående av sandfang, oljeutskiller og prøvetakingskum før avløpsvannet slippes på kommunal spillvannsledning.

2. Krav til oljeutskilleranlegg

Alle nye oljeutskilleranlegg skal utformes, testes, dimensjoneres, installeres og driftes i samsvar med Norsk Standard NS-EN 858-1 og NS-EN 858-2. Utskilleren skal være CE-merket.

For installering, dimensjonering og drift av oljeutskilleranlegg vises det i tillegg til Norvar rapport 156/2007, *Veiledning for oljeutskilleranlegg* og leverandørens drifts- og vedlikeholdsinstrukser.

Der det er risiko for at oljen vil kunne være dispergert eller ustabil emulgert i avløpsvannet (f.eks. fra bilvaskeanlegg, høytrykksspyling og pumpekum før utskiller) skal oljeutskilleranlegget ha en hydraulisk oppholdstid på minst 1 time.

Virksomheten er ansvarlig for at oljeutskiller, sandfang, eventuelt oljeoppsamlingstank og annet utstyr er dimensjonert i forhold til avløpsvannets sammensetning og de vannmengder som reelt kan tenkes forekomme.

Avløpsvannet skal normalt ledes med selvføll til utskilleren (minimum 20 %). Ved pumping direkte inn på utskilleren må det dimensjoneres for tilstrekkelig oppholdstid. Innløp og utløp skal være lett tilgjengelig for ettersyn og vedlikehold. Avløpsledninger skal ikke være av et slikt materiale at de kan skades av olje eller bensin. Normalt benyttes ikke-korrosive materialer, så som f.eks. PE, PP eller PVC. Pakningene skal være av oljeresistent NBR-gummi.

Oljeutskillere skal være utrustet med en alarm som varsler når ca. 80 % av lagringskapasiteten for olje er oppbrukt, og en automatisk avstengingsventil med alarm som er konstruert slik at utløpet stenger når oljelagret er fullt. Alarmene skal monteres på en godt synlig plass og varsle både med lyd- og lyssignal.

Det skal være lokk på utskillerens utløpskasse for å redusere muligheten for akutte påslipp. Utskillerens kumlokk og toppløsning skal utformes og monteres slik at overflatevann eller lignende ikke kan renne inn i utskilleren. Lokk til utskilleranlegg skal være merket "Utskiller"

En oljeutskiller kan inneholde brannfarlige eller eksplosive gasser og skal derfor ha separat avlufting til friluft. Lufterøret skal en diameter på minimum 50 mm og normalt føres minimum 4 meter over terreng. Lufting av oljeutskiller tillates ikke via bygningers ventilasjonssystem og rom over utskiller skal være ventilert.

Installasjon av oljeutskiller skal gjøres av foretak med faglige kvalifikasjoner for arbeidet. Kommunen kan kreve dette dokumentert.

3. Krav til påslippsvannet

Ved påslipp av oljeholdig avløpsvann til kommunens avløpsnett skal følgende krav overholdes:

Parameter	Krav	Kommentar
Olje	maks. 50 mg/l	gjelder i utløpet fra oljeutskiller
pH	6 - 10	gjelder i tilknytningspunkt til kommunal spillvannsledning
Suspendert stoff (SS)	maks. 100 mg/l	gjelder i tilknytningspunkt til kommunal spillvannsledning

En oljeutskiller er ikke konstruert for å rense annet enn oljeholdig avløpsvann. Kjemiske produkter som for eksempel avfettingsmidler, bremsevæske, lakk og løsemidler må ikke helles i utskilleren.

Selv om konsentrasjonene holdes innenfor gitte krav, plikter virksomheten å redusere innholdet så langt det er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også påslipp av komponenter det ikke er satt uttrykkelig grenser for.

4. Plassering av oljeutskilleranlegget

Oljeutskillere skal plasseres så nær kilden som mulig og i godt ventilerte områder lett tilgjengelige for tømning, tilsyn, kontroll og vedlikehold, og på en slik måte at tømning ikke medfører ulemper eller sunnhetsfare. Utskilleren må ikke plasseres på områder der det lagres snø vinterstid, eller der hvor det kan oppstå farlige situasjoner pga. trafikk når anlegget skal tømmes, kontrolleres eller vedlikeholdes.

Ved utvendig installasjon skal det treffes tiltak med hensyn til eventuelle bevegelser og setninger i grunnen, samt frost. I flomutsatte områder eller på steder hvor det er risiko for høy grunnvannstand må tiltak mot oppdriftsfare vurderes. I områder med trafikklast skal utskilleren sikres med en plastøpt trykkutjevningssplate av betong, belegningsstein eller asfaltert toppdekke. Installasjonen krever minimum overdekningshøyde og leverandørens anbefalinger skal følges.

Utvendig bilvaskeplass og spillsonen rundt drivstoffpumper skal normalt ha tak over og må være avgrenset fra øvrig terreng slik at overvann fra tilstøtende områder i minst mulig grad tilføres utskilleren.

Avløpsvannet bør så langt det er mulig føres med selvfall fram til utskilleranlegget. Pumper bør unngås for å motvirke dispersjon av oljen, samt urolig strømning i utskilleren. Dersom pumpe må benyttes bør det være en eksenterskruepumpe, slangepumpe eller virvelstrømpumpe med lavt turtall, og det bør pumpes til rett over utskillerens innløpsnivå før man lar vannet renne med selvfall videre til utskilleren.

Utskilleren skal være tydelig avmerket på en situasjonsplan som viser oljeutskillerens plassering målsatt i forhold til nærliggende bygning(er).

5. Sandfang

Sandfang skal hindre at sand, grus, slam og større partikler havner i oljeutskilleren, samt bidra til økt oppholdstid i anlegget. Større sandfang gir lengre oppholdstid og bedre separasjon av olje. Sandfanget kan være en separat enhet eller en integrert del av utskilleren.

For virksomheter som utfører bilvask vil størrelsen på sandfanget være avhengig av type anlegg. Minstekravet kan summeres som følger:

- anlegg uten vaskeplass 1000 l (1,0 m³)
- anlegg med vaskeplass for personbiler 2000 l (2,0 m³)
- anlegg med vaskeplass for lastebiler og anleggsmaskiner 3000 l (3,0 m³)
- anlegg med vaskemaskin for gjennomkjøring 5000 l (5,0 m³).

6. Avløpsvannets sammensetning

Ved påslipp av oljeholdig avløpsvann til kommunalt avløpsnett skal oljeinnholdet ikke overstige 50 mg/l. Virksomheten skal ha dokumentasjon i form av kjemiske analyser som viser at denne grenseverdien overholdes (jf. forurensningsforskriften § 15-7).

Det er kun oljeholdig avløpsvann som skal ledes til utskilleranlegget. Sanitært avløpsvann og spillvann fra andre installasjoner tillates ikke tilført. Overvann skal i størst mulig grad ledes vekk fra kommunens avløpsnett og i stedet behandles gjennom infiltrasjon i grunnen, åpne dammer eller renses lokalt på annen måte.

Oljeutskilleranlegget skal ikke tilføres vann som i mengde eller sammensetning er i strid med dimensjoneringskriteriene for anlegget. Ved vesentlig økning av vannmengde (> 25%) og/eller ved vesentlig endring av sammensetningen til avløpsvannet skal virksomheten søke ny påslippstillatelse.

Vaskevann fra delevasker og andre vaskeløsninger der man kan anta høy konsentrasjon av tungmetaller, samt spillvann fra kaldavfetting (f.eks. motorvask) skal ikke ledes til utskiller, men oppsamles i separat tank og leveres godkjent avfallsmottak.

Virksomhet som fører til at oljeholdig avløpsvann havner i kommunens overvannssystem er ikke tillatt. Som eksempel kan nevnes utendørs vask av kjøretøyer eller tilbehør til disse.

7. Kontrollmåling av avløpsvannet

Virksomheten skal utføre kontrollmålinger av avløpsvannet for å kunne dokumentere at grenseverdien på 50 mg/l olje overholdes.

Ifølge forurensningsforskriftens kapittel 15 skal målinger av olje i vann utføres i henhold til analysemetode beskrevet i Norsk Standard NS EN ISO 9377. Alternativt kan analysemetoder med dokumentert høy korrelasjon med NS EN ISO 9377 anvendes.

Vannprøver skal analyseres av et laboratorium som er akkreditert for analyse av olje i vann og oljeinnholdet bestemmes som summen av upolare hydrokarboner med karbonkjedelengde mellom C5-C40. Analyseresultatet skal oppgis med enheten milligram per liter.

Ved mistanke om annen type forurensning i avløpsvannet enn olje, kan kommunen stille krav om at analysen også skal omfatte andre stoffer.

8. Kontrollprøver

Bilvaskeanlegg og virksomheter med kontinuerlig påslipp av oljeholdig avløpsvann skal ta ut minimum 2 kontrollprøver pr. år. En prøve tas i sommerhalvåret (mai-oktober) og den andre i vinterhalvåret (november-april). Ved andre virksomheter skal det tas 1 prøve pr. år med mindre noe annet fremgår av virksomhetens påslippstillatelse. Kommunen kan om nødvendig kreve hyppigere prøvetaking og analyse.

For oljeutskilleranlegg som har beredskapsfunksjon eller unntaksvis er i drift, kan det inngås avtale om sjeldnere prøvetaking.

Prøvetakingen skal utføres på et tidspunkt der belastningen på oljeutskilleranlegget forventes å være normal, og før tømning eller tidligst tre uker etter tømning av oljeutskilleren. Dersom virksomheten har flere oljeutskillere må det framkomme klart hvilken utskiller vannprøven er hentet fra.

Prøven skal tas på en glassflaske som er utlevert av et laboratorium som er akkreditert for den aktuelle analysen. Flasken skal ikke skylles før den fylles opp. Det forutsettes at laboratoriets krav til prøveemballasje, merking, konservering, lagring, og prøveinnsendelse følges.

Firma som utfører prøvetaking skal være akkreditert, eller ha et tilsvarende kvalitetssikringssystem for prøvetaking godkjent av kvalifisert instans.

9. Prøvetakingspunkt

Alle nye oljeutskillere skal ha prøvetakingskum. Som en hovedregel skal det også installeres prøvetakingskum på eksisterende oljeutskillere. Hvis virksomheten henter ut prøver fra annet sted enn prøvetakingskum, skal dette beskrives/dokumenteres overfor kommunen.

Det skal være tilrettelagt for å hente ut representative prøver av oljeutskillerens utløpsvann ved både små og store vannføringer. Da det er vanskelig å ta prøver av oljeholdig avløpsvann (olje er lettere enn vann og konsentreres på overflaten), må prøvene tas fra en fritt fallende vannstråle eller fra en vannstrøm med god turbulens. Vannstrømmen det tas prøver av må være tilgjengelig fra bakkenivå.

Prøvetakingspunktet skal plasseres nærmest mulig oljeutskillerens utløp og før utløpsledningen eventuelt er tilkoblet andre stikkledninger.

10. Overskridelse av grenseverdi for oljeinnhold

Virksomheten skal vurdere mulige årsaker og utføre eventuelle tiltak for å redusere oljeinnholdet i utløpsvannet dersom kontrollprøven viser et oljeinnhold på mellom 50-59 mg/l. Om gjentatte prøver ligger mellom 50-59 mg/l vil kommunen vurdere tilsyn og/eller pålegg.

Ved oljeinnhold over 60 mg/l skal virksomheten i samråd med fagkyndig foretak vurdere mulige årsaker og utføre tiltak for å redusere oljeinnholdet til under grenseverdi. Det må tas ny prøve tidligst fire uker, men senest seks uker etter at tiltakene er gjennomført. Opplysninger om hvilke tiltak som er utført og kopi av ny analyserapport skal sendes kommunen.

Det forutsettes at alle avvik følges opp i henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internforskriften).

11. Rutinemessig tilsyn og driftsjournal

Virksomheten plikter å sørge for at det foretas et jevnlig og rutinemessig tilsyn med hele oljeutskilleranlegget. Et hyppigere tilsyn anbefales i oppstartsperioden. Tilsynet skal dokumenteres i en driftsjournal for å holde kontroll med, samt dokumentere at alle nødvendige driftsoppgaver blir utført.

Norsk standard NS-EN 858, driftsinstruks fra leverandøren, anbefalinger fra det eksterne kontrollforetaket, samt kap. 10.2 i Norvar rapport 156/2007 *Veiledning for oljeutskilleranlegg* bør legges til grunn for tilsynet.

Driftsjournalen skal som minimum omfatte de punkter som er angitt i eksempeljournalen i slutten av dette dokumentet.

Journalen skal oppbevares hos virksomheten i minst 5 år, være lett tilgjengelig og kunne fremvises ved Statsforvalterens og kommunens tilsynsbesøk. Virksomheten er ansvarlig for at journalen er oppdatert til enhver tid.

12. Tømming og rengjøring

Regelmessig tømming og rengjøring av oljeutskiller og sandfang er en forutsetning for at oljeutskilleranlegget skal fungere tilfredsstillende. Tømmehyppigheten skal være tilpasset behovet som vil være avhengig av type og størrelse på utskiller, mengde/sammensetning av tilført avløpsvann og utskillerleverandørens driftsinstruks. Om nødvendig kan kommunen kreve økt tømmefrekvens.

Tømming av oljeutskiller skal (i overensstemmelse med NS-EN 858 og Miljødirektoratets faktaark M-30) foretas når:

- ca. 80 % av lagringskapasiteten for olje oppfylt*
- ca. 50 % av lagringskapasiteten for slam er oppbrukt.
- minimum 1 gang pr. år dersom mengde utskilt olje overstiger 1 kg (§ 11-8, avfallsforskriften).

* utskillere som har lagring av oppsamlet olje i våtvolumet bør tømmes før 25 % av volumet er fylt med olje. Eldre utskillere har generelt sett en lagringskapasitet på 5 cm olje og 15-20 cm slam.

Hyppigere tømmefrekvens skal utføres dersom dette er foreskrevet av produsent eller leverandør av utskilleren.

Sandfang skal tømmes når ca. 50 % av volumet er fylt opp (Miljødirektoratets faktaark M-30).

Utskiller, sandfang, prøvetakingskum og inn- og utløpspunkt for avløpsvannet skal tømmes fullstendig og rengjøres grundig med varmt vann minst 1 gang i året. Før hver tømning skal mengde olje og slam i utskiller, samt vann dybden i sandfang, måles. Måleresultatene og navn på utførende foretak skal noteres i driftsjournalen. Etter tømning må utskilleren tilbakefylles med rent vann for å fungere.

Tømning og rengjøring skal utføres av fagkyndig person som disponerer ADR-godkjent bil. Arbeidet skal dokumenteres i en tømmerrapport hvor blant annet fjernet mengde olje og slam i utskilleren og sand/slam fra sandfanget skal være oppgitt. Rapporten skal oppbevares hos virksomheten i minimum 5 år og skal kunne fremvises ved Statsforvalterens eller kommunens tilsynsbesøk.

13. Rutinemessig kontroll

Virksomheter som bruker oljeutskiller skal kunne dokumentere at de har tilstrekkelige rutiner for tømning, drift og vedlikehold av utskilleren. Rutinene skal sikre at funksjonen til utskilleren opprettholdes, og at det ikke oppstår fare for forurensning.

Det skal foretas en rutinemessig kontroll av hele anlegget basert på utskillerleverandørens driftsinstruks, NS-EN-858-2 og Norvar rapport 156/2007. Periodisk kontroll skal foretas minimum hver 6. måned for vaskehaller og årlig for verksteder og lignende virksomheter. For oljeutskillere med liten eller sjelden tilførsel av olje kan det inngås avtale om sjeldnere kontroll Hovedkontroll i samsvar med NS-EN-858-2 skal utføres minst hvert 5. år.

Periodisk kontroll skal minimum omfatte:

Oljeutskiller:

- måling av tykkelsen på oppsamlet olje
- måling av tykkelsen på oppsamlet slam
- inspeksjon av inn- og utløp
- kontroll av vannivå foran og bak skjermer og koalesensenhet (om installert)
- kontroll av alarmgiver for oljelagringskapasitet (om installert)
- kontroll av automatisk avstengningsventil og alarmordning (om installert)
- kontroll av filter (om installert)

Sandfang:

- måle vannhøyden

Fem-årskontrollen skal minimum omfatte:

- tømning og grundig rengjøring av hele oljeutskilleranlegget
- kontroll av anleggets generelle tilstand
- tetthetskontroll av utskilleranlegget
- kontroll av eventuelt innvendig belegg
- kontroll av skjermer, filter og koalesensenhet (om installert)
- kontroll av alarmutstyr (om installert)
- kontroll av innstillingen for automatisk avstengningsventil, f.eks. flottør (om installert)

- kontrollere om utskiller er dimensjonert for den mengde og sammensetning av avløpsvann som reelt tilføres utskilleren.
- spesialkonstruksjoner skal kontrolleres i henhold til produsentens drifts- og vedlikeholdsanvisninger
- kontroll av elektriske installasjoner

Feil som oppdages skal utbedres omgående.

Kontrollene skal utføres av fagkyndig person. Resultatet skal dokumenteres i en kontrollrapport hvor blant annet eventuelle avvik er kommentert og forslag til utbedringstiltak beskrevet. Rapporten skal oppbevares hos virksomheten i minimum 5 år og skal kunne fremvises ved Statsforvalterens eller kommunens tilsynsbesøk.

14. Tilstandskontroll

Ved mistanke om hull i oljeutskiller og/eller annen fare for forurensing, skal det utføres en tilstandskontroll.

Tilstandskontroll skal dokumenteres i samsvar med VA miljøblad nr 22, punkt 4.3.1.

<https://www.va-blad.no/oljeutskillere-forvaltning-av-myndighet/>

15. Avtale om tømning, rengjøring og kontroll

For å sikre en profesjonell og stabil drift av oljeutskilleranlegget skal virksomheten inngå avtale med fagkyndig foretak om rutinemessig tømning, rengjøring, kontroll og vedlikehold. Hensikten er å dokumentere overfor kommunen at anlegget fungerer etter hensikten og drives i henhold til de påslippsvilkår kommunen har stilt.

Kontrollforetaket skal kunne dokumentere teoretisk og praktisk kompetanse angående drift og prøvetaking av oljeutskilleranlegg og kunne gi veiledning angående avviksbehandling ved for høyt oljeinnhold i utløpsvannet, anleggstekniske løsninger og kjemikaliebruk.

Dato for tømning og kontroll og navn på utførende foretak skal føres inn i driftsjournalen for anlegget. Tømme- og kontrollrapport skal vedlegges årsrapporten som skal sendes kommunen årlig.

Det skal til enhver tid foreligge en gyldig avtale om tømning tilpasset behovet og kontroll. Avtalen skal være signert av begge parter, og avtalekopi sendes kommunen senest to uker før anlegget settes i drift. Opphør eller endringer i avtalen skal straks meldes til kommunen.

16. Løpende rapportering

Virksomheten er ansvarlig for at kopi av analyse- og tømmer rapporter sendes kommunen senest innen 2 uker etter at virksomheten har mottatt disse.

17. Årsrapportering

Årsrapport sendes kommunen innen 1. mars påfølgende år.

Elektronisk årsrapportskjema som finnes på kommunens hjemmesider skal benyttes. Kopi av tømmer rapporter, kontrollrapporter og analyser vedlegges.

Det skal leveres en årsrapport pr. oljeutskiller. Dersom det er flere oljeutskillere på samme eiendom må hver utskiller ha et entydig navn eller betegnelse, slik at det klart framgår hvilken utskiller det rapporteres på.

Dersom tømning, kontroll eller analyse av utløpsvannet ikke er foretatt i henhold til virksomhetens påslippsvilkår skal årsaken til dette oppgis ved innsending av årsrapportskjemaet. Årsrapportering kan utgå dersom kommunen har mottatt tilstrekkelig dokumentasjon ved løpende rapportering.

18. Kjemikalier

Virksomheten er forpliktet til jevnlig å gjennomføre egenvurderinger og gå i dialog med kjemikalieleverandørene og annen kompetanse på området for å optimalisere kjemikaliebruken med tanke på lavere oljeutslipp.

Virksomhet som bruker kjemikalier med innhold av stoffer som kan medføre skade på helse og miljø er pliktig til å vurdere om disse kan erstattes med mindre farlig alternativer (produktkontrollloven § 3a Substitusjonsplikt). Virksomheten skal i så fall velge disse alternativene dersom det kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.

I henhold til Miljødirektoratet vil konsekvent bruk av svanemerkede kjemikalier oppfylle substitusjonsplikten, da Svanemerket forbyr og begrenser farlige stoffer i svanemerkede produkter.

Kommunen oppfordrer virksomheten til å bruke miljøvennlige kjemikalier der dette er mulig. Disse produktene vil som regel være mer gunstige for å opprettholde god funksjon i oljeutskilleren.

Kjemikalier som benyttes må være tilpasset oljeutskilleren slik at utslippskravet overholdes. Blanding av ulike typer kjemikalier skaper ugunstige separasjonsforhold i utskilleren og bør unngås. Leverandør av vaskemidler og avfettingsmidler må kunne dokumentere at separasjonstiden for væskene ikke overstiger 10 minutter. Innhold av oljekomponenter, spesielt polysykliske aromater (PAH), bør unngås eller holdes lavest mulig.

Bruk og oppbevaring av kjemikalier, oljeprodukter og avfall skal gjøres på en slik måte at utslipp til miljø eller kommunens avløpsnett hindres.

I henhold til stoffkartotekforskriften skal virksomheten ha et kartotek over alle kjemiske stoffer som brukes eller lagres hos virksomheten. Stoffkartoteket er en samling av sikkerhetsdatablad (SDS) og /eller informasjonsblad. Kartoteket må til enhver tid holdes oppdatert og skal være tilgjengelig i rom hvor kjemikaliene lagres.

19. Farlig avfall.

Farlig avfall skal ikke føres til kommunalt avløpsnett. Avfallsforskriften anviser hvordan farlig avfall skal håndteres.

Olje, slam og sand fra et oljeutskilleranlegg er farlig avfall og skal tømmes av innsamler med ADR-godkjent bil og leveres til godkjent avfallsmottak som har tillatelse til håndtering av denne type avfall. Fra 1. januar 2016 er det ikke lenger krav til at innsamlere av farlig avfall har tillatelse fra Miljødirektoratet. Selv om innsamlerne ikke trenger tillatelse, vil reglene for transport av farlig gods fortsatt gjelde.

Det er ikke tillatt å transportere farlig avfall uten at utfylt deklarasjonsskjema følger med (avfallsforskriften § 11-12). Deklarering skal gjøres av virksomheten/tømmefirmaet ved bruk av elektronisk skjema som finnes på avfallsdeklarerer.no. Det kan være nødvendig å ta en utskrift av deklarasjonen dersom transportøren ikke har tilgang til den elektroniske løsningen. Virksomheten skal oppbevare en kopi av deklarasjonsskjemaet i minst 5 år.

Farlig avfall skal ikke blandes med annet avfall, og det er forbudt å kvitte seg med dette avfallet på andre måter enn å levere til godkjent avfallsmottak. Det er ikke tillatt for virksomheter å levere farlig avfall til ubetjente miljøstasjoner da disse er forbeholdt private husholdninger.

20. Internkontroll

Internkontrollforskriften setter krav om at virksomheter plikter å sørge for en systematisk oppfølging av og dokumentasjon på at relevant regelverk og påslippsvilkår overholdes. Dette innebærer at virksomheten må dokumentere bruken av og tilstanden til sitt oljeutskilleranlegg. Hensikten er å gi virksomheten kunnskap og kontroll over dens risiko og miljøpåvirkninger.

Virksomheten må kunne dokumentere at den har oversikt over relevant regelverk, og at den har utarbeidet rutiner som sikrer at kommunens påslippsvilkår overholdes.

Internkontrollen knyttet til et oljeutskilleranlegg skal som minimum inneholde:

- oversikt over bedriftens organisering, ansvarsforhold og driftsrutiner
- oversikt over gjeldende regelverk
- teknisk beskrivelse av oljeutskilleranlegget med dimensjonsberegninger
- drifts- og vedlikeholdsinstrukser fra produsent eller leverandør av anlegget
- situasjonsplan med inntegnet plassering av utskiller, sandfang, prøvetakingspunkt, sluk som drener til utskiller, tilførselsledninger, og tilknytningspunkt til kommunalt avløpsnett)
- drift- og vedlikeholdsinstruks
- kopi av tømme- og kontrollrapporter, analyseresultater, driftsjournal, årsrapport til kommunen, serviceavtale/utført service og vedlikehold, mm.
- datablad for anvendte kjemikalier,
- oversikt over kjemikalieforbruk
- deklarasjonsskjema for farlig avfall
- varslingsplan ved akutte påslipp eller utslipp
- system for avviksbehandling og korrigerende tiltak.

21. Kommunens tilsyn

Etter forurensningsforskriften kap. 15 skal kommunen som forurensningsmyndighet føre tilsyn med at bestemmelsene og vedtak fattet i medhold av dette kapitlet følges. Hensikten med å føre tilsyn er å verifisere at relevant regelverk og kommunens påslippsvilkår overholdes.

Kommunen, eller den kommunen bemyndiger, har i henhold til forurensningslovens § 50 rett til å inspisere/kontrollere virksomheten til enhver tid, og kan kreve å få framlagt/granske dokumenter og annet materiale som kan ha betydning for kommunens gjøremål etter loven.

Det er likevel virksomheten som skal sikre at alle offentlige krav er ivaretatt. Kommunen overtar med sitt tilsyn ingen form for ansvar overfor eier, tiltakshaver, grunneier, utførende foretak eller tredjepart.

Følgende skal være lett tilgjengelige hos virksomheten og kunne fremvises ved offentlig tilsynsbesøk:

- tømmerapporter
- kontrollrapporter
- analyserapporter
- deklarasjonsskjema for innlevert avfall
- driftsjournal
- skriftlig avtale med tømme- og kontrollforetak
- kopi av årsrapporter sendt kommunen
- dokumentasjon av innhold og egenskaper til kjemikaliene som anvendes, inkludert oppdaterte sikkerhetsblader
- beskrevne rutiner for drift og vedlikehold av oljeutskiller, farlig avfall, kjemikalier og avvikssystem
- utskillerprodusentens drifts- og vedlikeholdsinstruks
- beredskapsrutiner for å hindre og begrense virkningen av akutte påslipp

Kommunen kan kreve gebyr for tilsyn av oljeutskilleranlegg. Tilsynsgebyret fastsettes i kommunens gebyrregulativ og settes slik at det samlet ikke overstiger kommunens kostnader ved saksbehandlingen jf. forurensningsloven § 52 a.

22. Ulemper som påføres kommunens avløpsnett

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp eller påslipp som kan medføre skader eller ulemper for miljø eller kommunens avløpsanlegg.

Virksomheten plikter å rette opp feil og mangler ved oljeutskilleranlegget som kan utgjøre en fare for helse, miljø og sikkerhet eller som kan føre til ulempe for det kommunale avløpssystemet.

Dersom virksomhetens avløpsvann beviselig fører til skader på kommunens avløpssystem eller renseanlegg vil kostnadene for utbedring faktureres virksomheten.

23. Forebyggende tiltak og beredskap

Virksomheten plikter å gjennomføre forebyggende tiltak og å ha nødvendig beredskap for å hindre eller stanse skadelige utslipp til miljø og kommunens ledningsnett. Tiltakene og beredskapen skal være basert på en systematisk gjennomgang av virksomhetens aktiviteter.

Videre skal virksomheten ha nødvendige rutiner for å oppdage og nødvendig beredskap for å hindre og begrense virkningen av akutte påslipp. Beredskapen skal stå i rimelig forhold til sannsynligheten for akutte påslipp til avløpsnettet og omfanget av de skader og ulemper som kan forårsakes.

Beredskapsrutinene skal inngå i virksomhetens internkontrollsystem for helse, miljø og sikkerhet og skal dokumenteres.

24. Endring av virksomhetens navn, adresse eller status

Dersom virksomheten bytter navn, flytter eller opphører plikter den å melde dette til kommunen senest en måned før endringen finner sted.

25. Utskifting av oljeutskiller

Ved utskifting av oljeutskiller skal virksomheten sende kommunen en teknisk beskrivelse av den nye utskilleren med dimensjonsberegninger.

26. Oljeutskilleranlegg som tas ut av bruk

Dersom virksomhetens bruk av oljeutskilleranlegget opphører for et lengre tidsrom eller permanent skal det senest en måned på forhånd gis melding til kommunen.

Stikkledning for avløpsanlegg som ikke lenger brukes skal frakobles (byggteknisk forskrift § 15-8). Utløpsrøret fra oljeutskiller skal plugges i forgreningspunktet til kommunal ledning, eventuelt i nærmeste forgreningspunkt på egen stikkledning. Alle sluk som har drenert til anlegget skal blindes av. Dokumentasjon på utført arbeid skal innsendes VA.

Ved plugging i forgreningspunktet mellom stikkledning og offentlig avløpsledning måles avstand til nærmeste offentlige kum. Dersom pluggingen foretas i forgreningspunkt mellom egne stikkledninger, kryssmåles pluggpunktets avstand i forhold til nærmeste bygning(er). Situasjonsskart påsatt måleverdier innsendes kommunen.

Ved nedleggelse av virksomheten eller driftsstans utover 3 måneder inntre leveringsplikten for farlig avfall umiddelbart (avfallsforskriften § 11-8).

27. Forurenset grunn

Eldre oljeutskillere er ofte utette. Særskilt gjelder dette når de er oppbygde av støpte betongringer hvor inn- og utlekkasje skjer i overgangene mellom ringene. Ved oppgraving av eldre utskiller skal derfor være oppmerksom på lukt og/eller avvikende fargeskiftninger i grunnen.

Terrenginngrep i forurenset grunn kan føre til helse- og miljørisiko for omgivelsene. Om en forurensning oppdages skal alt gravearbeid stanses og kommunen underrettes slik at det kan utarbeides en godkjent tiltaksplan. Ansvar for å sanere grunnen ligger hos virksomheten som bruker oljeutskilleren, eller i visse fall hos eiendomseier/fester av eiendommen.

28. Forurensningsgebyr og tvangsmulkt

For å sikre at vilkårene i påslippstillatelsen overholdes kan kommunen med hjemmel i forurensningsloven § 73 fastsette tvangsmulkt eller forurensningsgebyr til staten, eventuelt tvangsmulkt til kommunen i medhold av plan- og bygningsloven § 32-5.

29. Brudd på påslippskrav

Ved alvorlige brudd på kommunens påslippsvilkår kan kommunen fatte vedtak om at tillatelse til påslipp opphører. Kommunen kan iverksette umiddelbare tiltak etter forurensningsloven § 7 og § 74.

30. Varslingsplikt

Ved akutte utslipp til grunn eller resipient skal brannvesenet varsles.

Akutte påslipp til kommunens avløpsnett skal varsles til kommunens døgnbetjente vaksentral for Vann og avløp på telefon 67 50 60 60.

Varslingen skal inneholde opplysninger om:

- Utslippets mengde, sammensetning og evt. fare
- Tidspunkt for utslippet
- Varighet av utslippet
- Årsak/mulig årsak til utslippet
- Iverksatte strakstiltak

Virksomheten skal ha en varslingsplan for akutte påslipp eller utslipp, og planen skal inngå som en del av virksomhetens internkontrollsystem for helse, miljø og sikkerhet.

31. Begreper og definisjoner

- *ADR*: forskrift om landbasert transport av farlig gods.
  - *Akutt forurensning*: forurensning av betydning som inntreffer plutselig og som ikke er tillatt etter bestemmelsene i eller i medhold av forurensningsloven § 38.
  - *Analysebevis*: analyselaboratoriets rapport med resultater fra analyse av prøven.
  - *Avløpsanlegg*: anlegg for håndtering av avløpsvann som består av følgende hovedkomponenter: avløpsnett, renseanlegg og utslippsanordning.
  - *Avløpsreanseanlegg*: prosessanlegget i et avløpsanlegg som skal fjerne forurensning fra avløpsvannet.
  - *Avløpsnett*: Ledningsnett som skal håndtere spillvann og/eller overvann. Det skilles mellom separatsystem og fellessystem.
  - *Avløpsvann*: sanitært og industrielt avløpsvann og overvann.
  - *Avløpsvann fra virksomhet*: alt avløpsvann fra bygninger og anlegg som benyttes i handel, industri, transport (herunder veier) og annen virksomhet, unntatt avløpsvann fra husholdninger.
  - *Delegering*: overføring av myndighet gjennom vedtak.
  - *Driftsassistanse*: kompetansenhet som gir veiledning og teknisk støtte innenfor vann- og avløpstjenester, for eksempel gjennom driftsbesøk, optimalisering av drift og vurdering av prøvetaking og analyser.
  - *Enkeltvedtak*: avgjørelse truffet under utøving av offentlig myndighet som er bestemmende for rettigheter eller plikter til en/flere personer eller virksomhet.
  - *Emulsjon*: blanding av to væsker der den ene væsken eksisterer som dråper fordelt i den andre.
- Fagkyndig foretak eller person: foretak eller person som har fagkunnskap om drift, service og inspeksjon av oljeutskillerer og som har utrustning for å teste oljeutskilleranlegg

- *Farlig avfall*: avfall som ikke hensiktsmessig kan håndteres sammen med annet husholdningsavfall eller næringsavfall fordi det kan medføre alvorlige forurensninger eller fare for skade på mennesker eller dyr.
- *Farlige stoffer*: stoffer som skal klassifiseres som farlige i henhold til forordning (EF) nr. 1272/2008 artikkel 3, jf. forskrift 16. juni 2012 nr. 622 om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP).
- *Forskrift*: et vedtak med hjemmel i lov.
- *Grenseverdi*: Tallfestet grense for tillatt eller anbefalt påslipp/utslipp av stoff til luft eller vann.
- *Hjemmelshaver*: eier/fester av eiendom som står med grunnbokshjemmel til eiendommen.
- *Internkontroll*: systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.
- *Kjemikalier*: grunnstoffer, kjemiske forbindelser eller blandinger av slike.
- *Offentlig avløpsnett*: avløpsnett som er allment tilgjengelig for tilknytning.
- *Olje*: alle petroleumsprodukter med flammepunkt over 23 °C.
- *Oljeholdig avløpsvann*: spillvann og avløpsvann som inneholder motorolje, smørefett, parafin, white-spirit, bensin og lignende. I dette ligger også spillvann fra vask og avfetting av kjøretøyer, motorvask og lignende.
- *Oljeutskilleranlegg*: installasjon bestående av oljeutskiller, sandfang, prøvetakingskum og eventuell oppsamlingstank for olje.
- *Overvann*: overflateavrenning som følge av nedbør og/eller snøsmelting. Alt vann som renner av på overflaten av tak, veier og andre tette flater etter nedbør, stormflo eller smeltevann.
- *Påslipp av avløpsvann*: tilførsel av avløpsvann til offentlig avløpsnett oppstrøms et renseanlegg.
- *Påslippsvilkår*: vilkår som kommunen fastsetter til påslipp fra en virksomhet. Vilkårene fastsettes av kommunen som påslippsmyndighet i form av et enkeltvedtak eller i en lokal forskrift etter forurensningsforskriften § 15A-4, eller i en privatrettslig påslippsavtale som kommunen inngår i kraft av å eie anlegget.
- *Påslippstillatelse*: tillatelse til å slippe avløpsvann på kommunalt avløpsnett.
- *Relevant regelverk*: forurensningsloven (LOV-1981-03-13-6), forurensningsforskriften (FOR-2004-06-01-931), industriutslippsdirektivet (Parlaments- og Rådsdirektiv 2010/75/EU av 24. november 2010 om industriutslipp (integreert forebygging og begrensning av forurensning), internkontrollforskriften (forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (FOR-1996-12-06-1127), avfallsforskriften (FOR-2004-06-01-930), forskrift om landtransport av farlig gods (FOR-2009-04-01-384), produktkontrollloven (lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (LOV-1976-06-11-79), kjemikalieforskriften (FOR-2001-04-30-443), stoffkartotekforskriften (FOR-2000-04-14-412), varslingsforskriften (FOR-1992-07-09-1269), byggteknisk forskrift (FOR-2017-06-19-840) og Standard abonnementsvilkår for vann og avløp.
- *Renseanlegg*: prosessanlegg i et avløpsanlegg som skal fjerne forurensning fra avløpsvannet.
- *Resipient*: mottager av behandlet eller ubehandlet avløpsvann. For eksempel hav, innsjø, elv eller jord/grunnvann. Resipient kan også være et avløpsrenseanlegg.
- *Sakkyndig person*: person som på grunn av sin utdanning, kunnskap og praktisk arbeide har skaffet seg erfaring slik at han kan gjennomføre bedømminger innen aktuelt saksområde.
- *Sanitært avløpsvann*: avløpsvann som i hovedsak skriver seg fra menneskers stoffskifte og fra husholdningsaktiviteter, herunder avløpsvann fra vannklosett, kjøkken, bad, vaskerom eller lignende.
- *Sedimenterbart materiale*: partikler som blir transportert av vann og synker ned på bunnen ved lav strømningshastighet.
- *Separatsystem*: avløpssystem bestående av separate spillvannsledninger og overvannsløsninger.
- *Spillvann*: avløpsvann fra husholdning, næringsvirksomhet og offentlig virksomhet.
- *Spillvann fra industri*: alt spillvann fra bygninger som benyttes i handel eller industri, unntatt spillvann fra husholdninger og overvann.
- *Spillvannsledning*: avløpsledning som transporterer spillvann til renseanlegg.

- *Suspendert stoff:* Vannets innhold av oppslemmet, partikulært materiale. Kan inndeles i sedimenterbart stoff og svevestoff. SS bestemmes ved filtrering eller sentrifugering og tørking av fraskilt stoff ved definert temperatur, oftest 105 0C. Enhet: mg/l.
- *Utslippstillatelse:* industrivirksomhet som kan medføre fare for forurensning skal ha utslippstillatelse i medhold av forurensningsloven. Utslippstillatelseter for virksomheter gis enten av Miljødirektoratet eller statsforvalteren, bortsett fra utslippstillatelse gitt til virksomheter som er omfattet av forurensningsforskriften kapittel 15, hvor kommunen er forurensningsmyndighet.
- *Virksomhet:* industri, handel, transport, service, anlegg, mv.

Eksempel på driftsjournal:

Virksomhet:	<i>DRIFTSJOURNAL</i>									
Adresse oljeutskiller:	OLJEUTSKILLERANLEGG									
Gnr./Bnr.:										
Dato/signatur:										
Inspeksjon av sandfang ¹⁾										
Måling av sandnivå (cm)										
Tømming av sandfang ¹⁾										
Rengjøring av sandfang ¹⁾										
Inspeksjon av oljeutskiller ¹⁾										
Måling av oljelag (cm)										
Måling av slamlag (cm)										
Tømming av olje ¹⁾										
Mengde olje tømt (l)										
Rengjøring av oljeutskiller ¹⁾										
Rengjøring av inn- og utløp på oljeutskiller ¹⁾										
Uttak av vannprøve for analyse ¹⁾										
Kontroll av koalesensenheten ^{1) 2)}										
Rengjøring av koalesensenheten ^{1) 2)}										
Skifte av koalesensenhet ^{1) 2)}										

Nivåforskjell (før/etter) koalesensenheten (cm) 2)										
Kontroll av automatisk lukkefunksjon 1) 2)										
Kontroll og test av alarmfunksjon 1) 2)										
Kontroll av automatisk lukkeanordning 1) 2)										
5-års kontroll 1)										
Årsrapport med vedlegg sendt kommunen 1)										
Analyserapport sendt kommunen 1)										
Kontrollrapport sendt kommunen										

1) kryss av 2) om installert

Revisjon juli 2024